

लेकम गाउँपालिकाको संस्था दर्ता तथा नविकरण कार्यविधि, २०८१

कार्यपालिकाको बैठकबाट स्वीकृत मिति: २०८२/०३/२२

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ (ठ) र लेकम गाँउपालिका को प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७५ को दफा ४ को अधिकार प्रयोग गरी लेकम गाँउपालिका गाँउ कार्यपालिकाले संस्था दर्ता तथा नवीकरण कार्यविधि २०८१ पारित गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(१) यस कार्यविधिको नाम "लेकम गाँउपालिका संस्था दर्ता तथा नवीकरण कार्यविधि, २०८१" रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि कार्यपालिकाको बैठकबाट पारित भएको मिति देखि प्रारम्भ हुने छ।

२. परिभाषा:

बिषय वा प्रसंगलेअर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) "संस्था" भन्नालेसामाजिक, धार्मिक, साहित्यिक, सांस्कृतिक, बैज्ञानिक, शैक्षिक, बौद्धिक सैद्धान्तिक, शारीरिक, आर्थिक, व्यवसायिक तथा परोपकारीकार्यहरूको विकास एवं विस्तार गरेने उद्देश्यले स्थापना भएको संघ संस्था, क्लब, मण्डल, परिषद, अध्ययन केन्द्र आदि सम्झनुपर्छ ।

(ख) "स्थानीय अधिकारी" भन्नाले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनुपर्छ ।

(ग) "प्रबन्ध समित" भन्नालेसंस्थाको विधान अनसार गठन भएको प्रबन्धसमितिलाई सम्झनुपर्छ ।

(घ) "कार्यक्षेत्र" भन्नाले गाँउपालिकालाई कार्यक्षेत्र बनाई मुख्य कार्यालय गाँउपालिका भित्र सञ्चालन भएकोलाई सम्झनु पर्छ।

३. दर्ता नगरी संस्था खोल्न नहुने :

यस कार्यविधि बमोजिम दर्ता नगरी कसैले पनि संस्था स्थापना गर्न हुदैन ।

४. संस्था दर्ता

(१) संस्था स्थापना गर्न चाहने कुनै सात जना वा सो भन्दा बढीव्यक्तिहरूलेसंस्था सम्बन्धी देहायको विवरण खुलाई संस्थाको बिधानकोएक प्रति र तोकिएको दस्तुर सहित अनसुची १ को ढाँचामा स्थानीय अधिकारी समक्षनिवेदन दिनु पर्नेछ ।

क) संस्थाको नाम,

(ख) संस्थाको उद्देश्यहरू,

(ग) प्रबन्ध समितिका सदस्यहरूको नाम, ठेगाना र पेशा,

(घ) आर्थिक श्रोत,

(ङ) कार्यालयको ठेगाना

(२) दफा (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि स्थानीय अधिकारीलेआवश्यक जाँचबुझ गरी संस्था दर्ता गर्न उचित ठानेमा अनसुची-२ बमोजिमको दर्ता किताबमा संस्था दर्तागर्नुपर्नेछ र यसरी संस्था दर्ता गरीसकेपछि अनसुची ३ बमोजिमको दर्ताको प्रमाण-पत्र दिनेछ ।

(३) स्थानीय अधिकारीले कुनै संस्था दर्ता नगर्ने निर्णय गरेमा त्यस्को सूचना निवेदकलाई दिनुपर्नेछर निवेदकलेसूचना प्राप्त गरेको मितिले ३५ दिन भित्रत्यस्तो निर्णय उपर गाँउपालिका अध्यक्ष समक्ष उजूर गर्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको उजुरी प्राप्त भएपछि गाँउपालिका अध्यक्षले आवश्यकजाँचबझ गरी त्यस्तो संस्था दर्ता गर्नमनासिब ठहराएमा सो संस्था दर्तागर्न स्थानीय अधिकारीलाई आदेश दिन सक्नेछ र त्यस्तो आदेश भएपछिस्थानीय अधिकारीलेसंस्था दर्ता गरिदिनुपर्नेछ ।

४. दर्ताको अवधि, नवीकरण र दस्तुर:

- (१) संस्था दर्ता प्रमाण-पत्र एक आर्थिकवर्षसम्म बहाल रहनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम संस्थाको दर्ता बहाल रहने अवधि समाप्तभएको मितिले तिन महिनाभित्र सम्बन्धित व्यक्तिले रु.५०० (पाँच सय रुपैयाँ) दस्तुर तिरी स्थानीय अधिकारीबाट दर्ताको प्रमाण-पत्र नवीकरण गराउनुपर्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम म्याद नाघेपछि कुनैसंस्थाले त्यस्तो म्याद नाघी नवीकरण हुन नसकेको मनासिब कारण देखाई दर्ताको प्रमाण-पत्र नवीकरणको लागिनिवेदन दिन आएमा स्थानीय अधिकारीलेउपदफा (२)बमोजिम लाग्नेदस्तुरमा देहाय बमोजिमको थप दस्तुर लिई नवीकरण गरीदिन सक्नेछ।
- (क) उपदफा (२) बमोजिम म्याद नाघेपछितिन महिनाको लागि रु.५००।-
- (ख) खण्ड (क) को म्याद नाघेपछि आषाढ मसान्त सम्मको लागि रु.१,०००।-
- (ग) खण्ड (ख) को म्याद नाघेपछि अर्को एक आर्थिक वर्षको लागि रु.१,०००।- को दरलेदुई आर्थिक वर्षको लागि रु. २,०००।-
- (४) उपदफा (२) र (३) मा जनसुक्कै कुरा लेखिएको भएता पनि म्याद भित्रनवीकरण नगराएका संस्थाहरूलेदर्ताको प्रमाण-पत्र नवीकरण हुन नसकेको मनासिब कारण देखाई नवीकरणको लागिनिवेदन दिएमा प्रत्येक आर्थिकवर्षको लागि लाग्ने नवीकरण दस्तुरको अतिरिक्त प्रत्येक आर्थिक वर्षको लागि एक हजार रुपैयाँका दरले थप जरिवाना समेत लिई स्थानीय अधिकारीले त्यस्तो दर्ताको प्रमाण-पत्र नवीकरण गरि दिन सक्नेछ।
- ५) दर्ताको प्रमाण-पत्र नवीकरण गर्ने संस्थाले निवेदन दिँदा कार्य समितिका पदाधिकारीहरूको नामावली तथा प्रगति प्रतिवेदन र लेखापरिक्षण प्रतिवेदन समेत संलग्न गर्नु पर्नेछ ।
- ६) उपदफा (३) बमोजिम दर्ताको प्रमाण-पत्र नवीकरण गरेको जानकारी स्थानीय अधिकारीले नेपाल सरकार, गृहमन्त्रालयलाई दिनु पर्नेछ ।

५. संगठित संस्था मानिने :

- (१) यस कार्यविधि अन्तरगत दर्ता भएको प्रत्येक संस्था अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र संगठित संस्था हुनेछ । यी संस्थाको सबै कामको निमित्त आफ्नो एउटा छुट्टैछाप हुनेछ ।
- (२) संस्थाले व्यक्ति सरह चल अचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न रबेचविखन गर्न सक्नेछ ।
- (३) संस्थाले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुरी गर्न सक्नेछ र सो उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजुरी लाग्नेछ ।

६. संस्थाको सम्पत्ति:

(१) संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले संस्थाको विधानविरुद्ध संस्थाको कुनैसम्पत्ति दुरुपयोग गरेमा, कब्जा गरेमा वा रोक्का राखेमा स्थानीय अधिकारीले त्यस्तो सम्पत्ति दुरुपयोग गर्ने, कब्जा वा रोक्का राख्नेबाट लिई संस्थालाई फिर्ता बुझाई दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको संस्थाको सम्पत्ति फिर्ता गर्ने गरी स्थानीय अधिकारीले गरेको कारवाहीमा चित्त नबुझ्ने ब्यक्तिले जिल्ला अदालतमा पनुरावेदन दिन सक्नेछ ।

(३) संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै ब्यक्तिले संस्थाको कुनैसम्पत्ति वा लिखत वा प्रतिष्ठा विरुद्ध कुनै अपराध वा विराम गरेमा संस्था, संस्थाको कुनै सदस्य वा स्थानीय अधिकारीले प्रचलित कानून बमोजिम मुद्दाको कारवाही चलाउन सक्नेछ ।

७. अघि दर्ता नभई स्थापना भएका संस्थाले दर्ता गर्ने :

यो कार्याविधि प्रारम्भहनुभन्दा अघि तत्काल प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता नभई स्थापना भईरहेका संस्थाले पनि यो कार्याविधि प्रारम्भ भएको मितिले तिन महिना भित्र यो कार्याविधि बमोजिम दर्ता गराउनुपर्नेछ ।

८. संस्थाको उद्देश्यहरुमा हेरफेर:

(१) संस्थाको उद्देश्यहरुमा हेरफेर गर्न आवश्यक देखेमा वा सो संस्थालाई कुनै अर्को संस्थामा गाभ्न उचित देखेमा सो संस्थाको प्रबन्ध समितिले तत्सम्बन्धी प्रस्ताव तयार गरी प्रस्ताव उपर छलफल गर्न संस्थाको विधानबमोजिम साधारण सभा बोलाउनुपर्नेछ ।

(२) साधारण सभामा उपस्थित भएका जम्मा सदस्य संख्याको दुई तिहाई सदस्यहरुले प्रस्तावमा समर्थन जनाएमा सो प्रस्ताव साधारण सभाबाट पारित भएको मानिनेछ । तर सो प्रस्ताव लागू गर्न स्थानीय अधिकारीको पूर्वस्वीकृति लिनुपर्नेछ ।

९. हिसाबको विवरण पठाउनु पर्ने :

प्रबन्ध समितिले आफ्नो संस्थाकोहिसाबको विवरण लेखा परीक्षकको प्रतिवेदन सहित प्रत्येक वर्ष स्थानीय अधिकारी कहाँपठाउनुपर्नेछ।

१०. हिसाब जाँच गर्ने:

(१) स्थानीय अधिकारीलेआवश्यक देखेमा संस्थाको हिसाब आफुले नियुक्तगरेको कुनै कर्मचारीबाट जाँच गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमहिसाब जाँच गराए बापत स्थानीय अधिकारीले हिसाब जाँचबाट देखिन आएको संस्थाको मौज्दात रकमको सयकडा तिन प्रतिशतमा नबढाइ आफैले निर्धारित गरेको दस्तुर असूल गरी लिनसक्नेछ।

(३) हिसाब जाँच गर्ने कर्मचारीले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरु वा सोधेको प्रश्नको जवाफ दिनुसंस्थाको पदाधिकारी, सदस्य र कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।

(४) हिसाब जाँच गर्ने कर्मचारी स्थानीय अधिकारीले तोकी दिएको म्यादभित्र हिसाब जाँचको प्रतिवेदन स्थानीय अधिकारी समक्ष पेश गर्न पर्नेछ रसो प्रतिवेदनको आधारमा संस्थाको कुनै सम्पत्ति सो संस्थाको कुनैपदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीले हिनामिना गरेको, नोक्सान गरेको वादुरुपयोग गरेको छ भन्ने स्थानीय अधिकारीलाई लागेमानिजले त्यस्तोपदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीबाट सो हानी नोक्सानी असुल गर्नप्रचलितकानून बिमोजिम कारवाई चलाउन सक्ने तर प्रचलित कानूनलेसजाय समेतहुने अपराध भएकोमा प्रचलित कानून बिमोजिममुद्दा चलाउन लगाउनेछ।

११. निर्देशन दिन:

लेकम गाँउपालिकाले संस्थालाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित संस्थाको कर्तव्य हुने छ ।

१२. दण्ड सजाय:

(१) दफा ३ बमोजिम दर्ता नगराई संस्था स्थापना गरेमा वा दफा ७ बमोजिम दर्ता नगरी संस्था संचालन गरेमा त्यस्ता संस्थाका प्रवन्धसमितिका सदस्यहरुलाई स्थानीय अधिकारीले जनही दुई हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

(२) दफा ९ बमोजिमहिसावको विवरण नपठाएमा प्रवन्ध समितिका सदस्यहरूलाई स्थानीय अधिकारीले जनही पाँच सय रुपैया सम्म जरीबाना गर्न सक्नेछ । तर कुनैसदस्यले दफा ९ उल्लंघन हुन नदिन सकभर प्रयत्न गरेको थियो भन्ने सन्तोष हुने प्रमाण पेश गर्नसकेमा निजलाई सजाय गरिने छैन ।

(३) दफा १० को उपदफा (३) बमोजिमहिसाब जाँच गर्ने सम्बन्धित कर्मचारीले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरु वा सोधेको प्रश्नको जवाफ नदिने सम्बन्धित पदाधिकारी, सदस्य वा किर्मचारीलाई स्थानीय अधिकारीले पाँचसय रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्नसक्नेछ ।

(४) दफा ८ बमोजिम स्थानीय अधिकारीको स्वीकृति नलिई संस्थाको उद्देश्यमा हेरफेर गरेमा वा अर्को संस्था सित गाभेमा वा संस्थाले आफ्नो उद्देश्य प्रतिकुल हुने गरी काम कारवाही गरेमा वा गाँउपालिकाले दिएको निर्देशन पालन नगरेमा स्थानीय अधिकारिले त्यस्तो संस्थाको दर्ता निलम्बन गर्न वा खारेज गर्न सक्नेछ ।

१३. पनुरावदेनः

दफा १२ बमोजिम स्थानीय अधिकारीले गरेको अन्तिम निर्णय उपर पैतिस दिनभित्र जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

१४. संस्थाको विघटन र त्यस्को परिणाम:

(१) संस्थाको विधान बमोजिमकार्य सञ्चालन गर्न नसकी वा अन्य कुनै कारणवश संस्था विघटन भएमा त्यस्तो संस्थाको सम्पूर्ण जाय जेथा लेकम गाँउपालिकामा सर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम विघटन भएको संस्थाको दायित्वको हकमा सो संस्थाको जाय जेथा थामे सम्म त्यस्तो दायित्व नेपाल सरकारले व्यहोर्नेछ ।

१५. अन्य नेपाल ऐन बिमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नु पर्ने :

कुनै संस्थाको दर्ता वा स्थापना गर्नेसम्बन्धमा अर्को नेपाल ऐनमा छुट्टै व्यवस्था भएकोमा यस कार्यविधिमा अन्यत्र जनुसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि त्यस्तो संस्था सोही ऐन बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नु पर्नेछ ।

लेकम गाँउपालिका संस्था दर्ता तथा नवीकरण कार्यविधि, २०८१

अनसुची १
(दफा ३ संग सम्बन्धित)
निवेदन पत्रको ढाँचा

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत,
लेकम गाँउपालिका,
गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालय
रातामाटा, दार्चुला ।

मिति :

महोदय,
हामीले सम्बन्धी संस्था
दर्ता गर्न चाहेकोले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ बमोजिम संस्था दर्ता गर्नको लागि देहायको विवरण खोली निवेदन गरेका छौ ।
प्रस्तावित संस्थाको विधानको एक प्रति पनि यसै साथ संलग्न गरिएकोछ।

विवरण

१. संस्थाको नाम:

२. संस्थाको उद्देश्य:

क.

ख.

ग.

प्रवन्ध समितिका सदस्यहरुको	नाम	ठेगाना पेशा
----------------------------	-----	-------------

क)

ख)

ग)

घ)

ङ)

च)

छ)

४. आर्थिक स्रोत

५. कार्यालयको ठेगाना:

भवदीय

पदाधिकारीहरुको नाम

लेकम गाउँपालिका संस्था दर्ता तथा नवीकरण कार्यविधि, २०८१

अनसुची २
(दफा ४ संग सम्बन्धित)
दर्ता किताबको ढाँचा

संस्थाको दर्ताकिताब

दर्ता नं	दर्ता मिति			संस्थाको ठेगाना	संस्थाको उद्देश्य	संस्थाको पदाधिकारी एवं सदस्यहरुको ठेगाना	कैफियत
	साल	महिना	गते				

लेकम गाँउपालिका संस्था दर्ता तथा नवीकरण कार्यविधि, २०८१

अनसुची ३
(दफा ४ संग सम्बन्धित)
प्रमाण-पत्रको ढाँचा

संस्था दर्ताको प्रमाण-पत्र

दर्ता नं.:

मिति :

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ उपदफा (४) (ठ) वमोजिम साल महिना गतेमा
..... नामको संस्थादर्ता गरी यो प्रमाण-पत्र
दिइएको छ ।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको

सही:

पुरा नाम:

दर्जा:

कार्यालय:

मिति:

लेकम गाँउपालिका संस्था दर्ता तथा नवीकरण कार्यविधि, २०८१

नविकरण

[illegible]

लेकम गाँउपालिका संस्था दर्ता तथा नवीकरण कार्यविधि, २०८१

अनसुची ४
(दफा ४ संग सम्बन्धित)
संस्थालाई दिने पत्रको ढाँचा

मिति:

अध्यक्ष

श्री

लेकम गाँउपालिका....., दार्चुला ।

बिषय: संस्था दर्ता प्रमाण पत्र पठाईएको ।

उपरोक्त बिषय सम्बन्धमा तपाईं लगायत लेकम गाँउपालिका वडा नं..... का..... जनाले सामाजिक कार्य गर्ने उद्देश्य राखी श्रीनामक संस्था दर्ताका लागि यस गाँउपालिका गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालयमा संस्थाको विधान र तदर्थ समितिको निर्णय समेत संलग्न राखी निवेदन पेश गरेकाले निवेदन उपर कारवाही हुदा माग अनुसारको संस्था दर्ता गरिदिने निर्णयानुसार संस्था दर्ता भएको नं.....को सक्कल प्रमाण पत्र १ थान र विधानको प्रमाणित प्रति थान २ संलग्न राखी पठाईएको छ । साथै त्यस संस्थाले निम्न शर्तहरू पालना गर्नु पर्ने व्यहोरा पनि सुचना गरिएको छ ।

शर्तहरू

संस्थाले कार्य सञ्चालन गर्दा विधानको उद्देश्य बमोजिम गर्ने छ ।

संस्थाको हिसाव किताव कानूनमा व्यवस्था भए अनुसार राख्नु पर्ने छ ।

प्रत्येक आर्थिक बर्षको समाप्तिमा यस कार्यालयमा प्रतिवेदनहरू पेश गर्ने छ ।

अषाढ मसान्त पछि प्रत्येक आर्थिक बर्षको लागि नविकरण गराउनु पर्ने छ ।

आर्थिक बर्ष समाप्त भएको ९० दिन भित्र नविकरण नगराएमा नविकरण दस्तुरको शत प्रतिशत जरिवाना लाग्ने छ ।

अन्य कुरा यस गाँउपालिकाको संस्था दर्ता कार्यविधि २०८१ बमोजिम हुने छ ।

.....
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बोधार्थ:

आन्तरिक राजस्व कार्यालय

आज्ञाले

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

